

Arviointikertomuksen 2024 vastineet

Kunnanhallitus 4.11.2025

Sisälllys

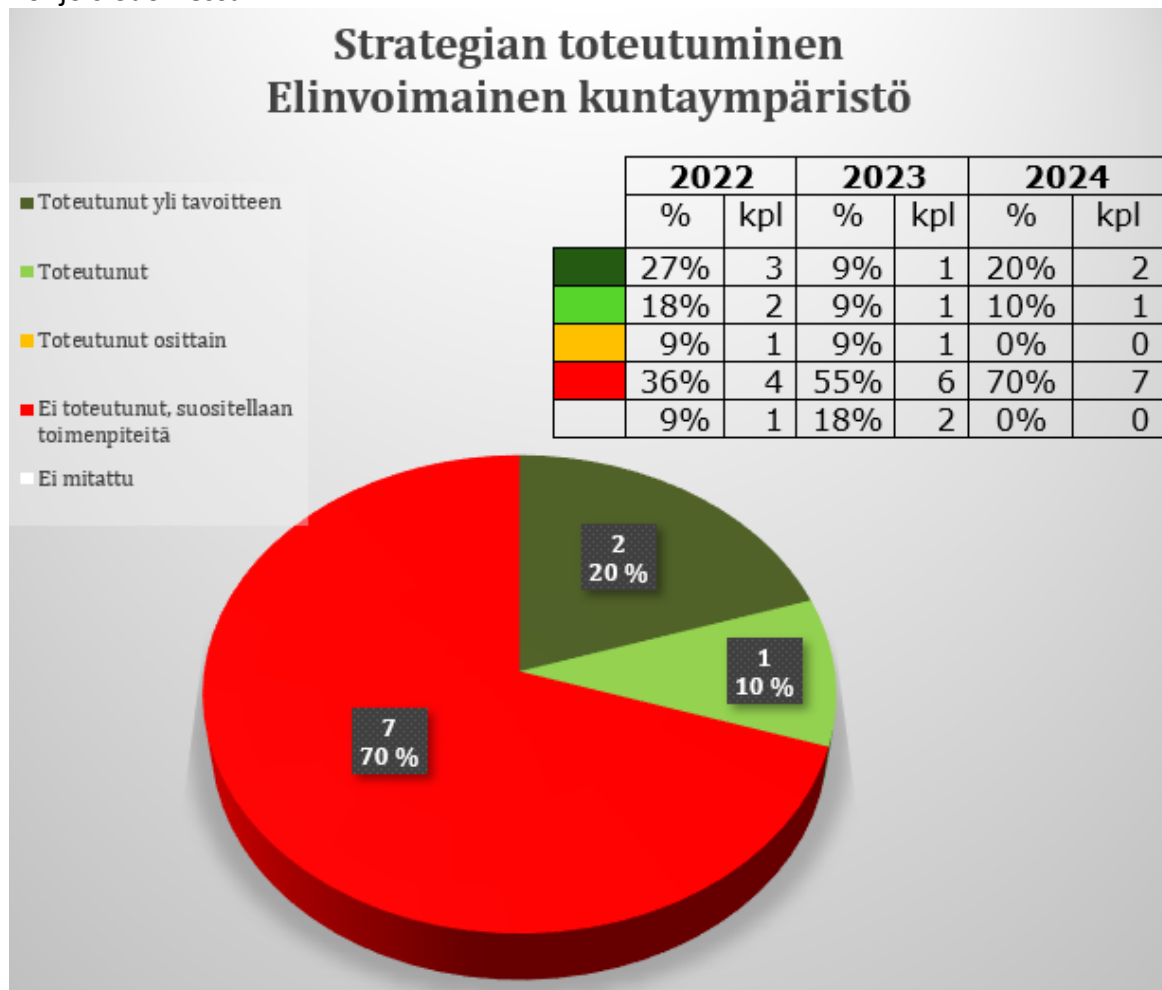
1. Elinvoimapalvelut	3
2. Sivistyspalvelut	7
3. Hyvinvointipalvelut	14
4. Liikelaitokset	20
5. Konsernipalvelut	23
6. Taloudelliset sitovat tavoitteet	29
7. Konsernijohdolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet	30
8. Tärkeimmät koko kuntaa koskevat huomiot	32

1. Elinvoimapalvelut

Strategian toteutuminen – Elinvoimainen kuntaympäristö. Tavoitteista 70 % ei toteutunut.

Sitovat tavoitteet 2024: Työpaikkojen ja yritysten määrä kasvaa, Pohjois-Suomen paras työllisyysaste ja alle 25-vuotiaiden täystyöllisyys sekä Liminka luontomatkailun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa.

Vastine: Sitovat tavoitteet täyttyivät ihan hyvin: työpaikkojen määrä kasvoi ja työllisyysasteessa ollaan koko Suomen tasolla, ei pelkästään Pohjois-Pohjanmaalla, kärkikahinoissa. Alle 25-täystyöllisyyteen ei päästy, eikä varmaan täysin koskaan päästäkään, mutta nuorten työttömyyskin oli tosi alhaisella tasolla, vaikka Limingassa nuoria suhteellisesti paljon onkin. Luontomatkailun osalta Liminka on hyvin tunnettu ja työ jatkuu.

Talousarvio alittui myönteisesti toimintakatteen osalta. Elinvoimapalveluiden toimintakate jäi noin 47 800 euroa alle budjetin, mikä osoittaa hyvää kustannusseurantaa ja tehokasta resurssien käyttöä.

Vastine: Talousarvio toteutui suunnitelman mukaisesti ja yllätyksiltä vältyttiin.

Toimintaympäristössä näkyi elpymisen merkkejä. Yritysinvestointeihin liittyvien apupyynnöiden määrä kasvoi, mikä viittaa elinvoiman ja kehityspotentiaalin vahvistumiseen erityisesti vuoden 2024 jälkimmäisellä puoliskolla.

Vastine: Vuoden 2024 loppu todellakin näytti pieniä elpymisen merkkejä.

Ruutikankaan alue kehittyi merkittävästi. Elokuussa järjestettyjen Kivääripracticalin MM-kisojen myötä alue sai kansainvälistä näkyvyyttä ja runsaasti kiitosta. Alueen kehittäminen varautumisen harjoittelualustaksi eteni yhteistyössä poliisi- ja pelastusviranomaisten kanssa.

Vastine: Kyllä! Vuoden 2024 Kivääripracticalin MM-kisat onnistuivat tosi upeasti, vaikka alueen rakentaminen oli vielä kovassa käynnissä.

Palkkakustannukset alittuivat selvästi. Palkat ja palkkiot jäivät 309 000 euroa alle budjetin (toteuma 68,4 %), mikä vaikutti myönteisesti koko palvelualueen toimintakatteeseen.

Vastine: Hankkeiden palkat eivät toteutuneet siinä laajuudessa, mitä alunperin oli budjetoitu, mihin vaikuttaa aina ohjelmakauden rahoitustilanne ja se, miten hankkeet pääsevät vuoden aikana alkamaan. Lisäksi kunnan omaa palkkatukirahaa päästiin käyttämään vuonna 2024 suunniteltua vähemmän. Näistä johtuen palkkakustannukset alittuivat budjettiin nähden huomattavasti.

Yritysyhteistyö vilkastui. Yrityskentässä nousi esiin useita hankeaihoita, joiden toivotaan konkretisoituvan vuoden 2025 aikana.

Vastine: Kyllä. Yritysyhteistyö, näkyvyys yrittäjäkentässä ja sijoittumiskeskusteluiden määrä lähti selvään nousuun syksyn 2024 aikana.

Palvelualueen kokonaisbudjetti alittui noin 50 000 eurolla. Budjetin alitus osoittaa taloudellisesti hallittua ja realistista toimintaa vuoden aikana.

Vastine: Talousarvio toteutui suunnitelman mukaisesti ja yllätyksiltä vältyttiin.

Yrityksiä ei saatu tavoitellusti mukaan eikä tonttivarauksia syntynyt odotetusti. Miten kunta aikoo kehittää yritysmyyntiä ja tonttien luovutusprosessia, jotta sekä kiinnostus että sitoumukset tonttivarauksiin saadaan kasvamaan tulevana vuosina?

Vastine: Kunta ei voi yritysten puolesta tehdä päätöstä Liminkaan sijoittumisesta eikä voi luovuttaa tonttia yritykselle, mikäli sillä ei ole halua tonttia kunnalta lunastaa tai vuokrata. Kunnan toimet valitettavasti rajoittuvat markkinointiin, keskusteluihin ja houkutteluun. Elinvoimapalvelut on vuoden 2024 aikana markkinoinut Limingan sijaintia ja vapaita yritystontteja; verkostoitunut niissä tilaisuuksissa, joissa potentiaalisia sijoittumisesta kiinnostuneita on ollut; tehnyt puhelinmarkkinointia ja –buukkausta valtakunnan laajuisesti ja tarttunut kaikkiin niihin oljenkorsiin, jotka viranhaltijoiden tietoon on tullut tai saatettu. Jatkossa temme kaikki mahdolliset toimenpiteet ja taikatemput, mitä mahdollista, jotta saamme yrityksiä sijoittumaan Liminkaan jatkossakin. Ja mielellään otamme kaikki vihjeet ja vinkit vastaan, jotka meille, viranhaltijoille voi antaa.

Aine-, tarvike- ja tavarakulut moninkertaistuivat budjetoituun nähden. Budjetoitu summa oli 1 700 €, mutta toteuma oli peräti 67 256 € (kasvu yli 3 900 %). Mistä tämä huomattava ylitys johtui?

Vastine: Vuoden 2024 aikana on hankittu kunnan markkinoinnin ja matkailun yhteismarkkinoinnin käyttöön monivuotisia ratkaisuja, jotka on kirjattu hankinnan luonteesta johtuen kalustoon, muihin materiaaleihin ja vaatteistoon. Markkinoinnin kulut kirjautuvat pääsääntöisesti ostopalveluihin, mutta hankittava pysyvä markkinoinnin kalusto, vaatteisto ja muut materiaalit kirjautuvat kirjanpidollisesti eri alakokonaisuuteen, tässä merkittävä tekijä tämän “osa-alueen” merkittävään ylitykseen. Samoin kaluston puolelle on kirjautunut työllisyyspalveluiden kalustohankinnat vuoden 2025 uudistusta varten. Taloudessa on kuitenkin pystytty pysymään toimintakatteen osalta plussan puolelta, vaikka kulut ovatkin kirjautuneet eri alakokonaisuuteen.

Työttömyysaste ja nuorisotyöttömyys kasvoivat huolestuttavasti. Erityisesti alle 25-vuotiaiden työttömien määrä nousi selvästi. Mitä konkreettisia toimenpiteitä kunta suunnittelee nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi ja miten työllisyyttä aiotaan tukea paikallisesti, esimerkiksi hankkeiden tai yhteistyökumppanien kautta?

Vastine: Työttömyysaste ja nuorisotyöttömyys eivät yltäneet talousarvion tavoitteisiin, mutta ovat niin seudullisesti kuin valtakunnallisestikin katsottuna erittäin alhaisella tasolla. Työttömyyden osalta voitaneen puhua, että työttömyysaste hipoo jatkuvasti rakenteellisen työttömyyden rajaa. Limingan nykyinen työllisyyden hoitomalli on erittäin toimiva ja maakunnallisesti kadehdittu, joten meidän on hyvä pitää kiinni siitä jatkossakin. Vuoden 2025 aikana toimintaan tulee iso muutos, kun työllisyyden hoito siirtyy kokonaan kunnan ja työllisyysalueen vastuulle. Kehitämme mallia ja toimintaamme jatkuvasti ja pyrimme kuukaudesta toiseen parempaan tulokseen. Haluamme, että toimintamme on vaikuttavaa sekä merkityksellistä ja pyrimme palvelemaan työllisyyspalveluissa jokaista asiakasta henkilökohtaisesti ja hänen tarpeidensa mukaisesti. Työllisyyspalveluiden yritysysteistyö on Limingassa erittäin laajaa, joka takaakin onnistumisia työttömien eteenpäin saamisessa. Yritysysteistyö ei rajoitu vain liminkalaisiin yrityksiin vaan käsittää koko työllisyysalueen eli Oulun ja Raahen seudut. Omia hankkeita työllisyyspuolella ei ole hetkeen ollut ja tämä johtuu pääsääntöisesti siitä, että meidän kohderyhmät ovat hanketoimintaan liian pienet yksinään, joten

olemme pääsääntöisesti olleet muiden kuntien hakemissa yhteishankkeissa mukana (esim. Lakeuden Sillat). Työllisyysasiat ovat Limingassa hyvissä käsissä ja kunnalla on työllisyyspalveluissa pieni, mutta timanttinen tiimi, joten tulevaisuuskin näyttää näiden asioiden osalta erittäin positiiviselta.

2. Sivistyspalvelut

Sivistyspalvelujen kattavuus on laaja ja keskeinen kunnan vetovoimalle. Varhaiskasvatus, perusopetus, lukio ja musiikkiopisto muodostavat kunnan palveluiden selkärangan. Niiden toimivuus on ratkaisevaa lapsiperheiden hyvinvoinnille ja muuttokiinnostukselle.

Vastine: Limingan sivistyspalveluita on kehitetty johdonmukaisesti kuntastrategian hengessä. Strategisia kehittämiskohteita ovat hyvinvointi, kansainvälisyyden polun kehittäminen sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laadun parantaminen. Sivistyspalveluissa on panostettu vahvasti lasten ja nuorten hyvinvointiin. Osana Lapsiystävällinen kunta -toimintamallia on kehitetty hyvinvointia vahvistavia toimintoja, kuten maksuton harrastustoiminta koulupäivän yhteydessä ja nuorten osallisuuden vahvistaminen. Hyvinvointikoulu on merkittävä tekijä hyvinvointityössä. Kunnassa toimii erikoistuneita pienryhmiä koulupudokkaille ja käytöksellään haastaville lapsille, kouluvalmentaja ja mentoriopettaja tukevat niin oppilaita kuin opetushenkilökuntaakin. Varhaiskasvatuksessa ja kouluilla huolehditaan oikea-aikaisesta tuen toteutumisesta. Osa Liminkaan muuttaneista perheistä on kertonut Limingan koulussa toteutuvan tuen olevan yksi muuttoperusteista.

Subjektiiivisen varhaiskasvatusoikeuden toteutuminen ei ole lisännyt palvelun kysyntää. Kysyntään ei ole tullut muutosta, koska lasten määrä on Limingassa vähentynyt.

Vastine: Subjektiiivisen varhaiskasvatusoikeuden toteutumista on tärkeää tarkastella palvelun piirissä olevien lasten osuudella koko ikäluokasta. Alla olevaan taulukkoon on kirjattu palveluiden piirissä olevien lasten määrä ja prosenttiosuus suhteessa ikäluokan lapsimäärään. Limingan varhaiskasvatuksen osallisuusaste vastaa Suomen kuntien keskimääräistä varhaiskasvatuksen osallisuusastetta 3–5-vuotiaiden ryhmässä. Vuonna 2023 Suomessa 3–5-vuotiaista lapsista 90 % osallistui varhaiskasvatukseen. Limingassa vastaava osallisuusaste on 89 %, jos laskelmaan otetaan kaikki vuosina 2020–2022 syntyneet. Syys-joulukuussa 2022 syntyneet ovat alle 3-vuotiaita. Jos tarkasteluun saataisiin vuonna 2022 syntyneistä vain kolme vuotta täyttäneet, tulos olisi todennäköisesti myös Limingan osalta 90 %.

	2019 Esiopetusvuosi	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Palvelun piirissä olevat lapset lkm/lasten lkm ikäluokassa	141*/ 161	180/ 196	141/ 157	125/ 147	112/ 139	42/ 132	0/ 132
%-osuus ikäluokan lapsista	87,6	91,8	89,8	85,0	80,6	32,0	0 **

*Esiopetusta täydentävässä varhaiskasvatuksessa olevat. Esiopetus on lakisääteisesti velvoittavaa, joten kaikki 161 lasta ovat esiopetuksessa.

**88 syntynyt 26.8.2025 mennessä.

Varhaiskasvatuksessa on varauduttu lapsimäärän vähenemiseen. Tämä ennakointi on tärkeää budjetin hallinnan kannalta. Käyttöaste on 72 %, ja sitä on pyritty nostamaan. Millä konkreettisilla toimenpiteillä kunta aikoo tukea varhaiskasvatuksen käyttöasteen nousua ja samalla edistää lapsiperheiden muuttoa Liminkaan, jotta asukasluku saadaan jälleen kasvuun?

Vastine: Varhaiskasvatuksen käyttöaste on ollut toukokuussa 2025 76 %. Lapsiryhmät täytetään kaikissa yksiköissä 100-prosenttisesti täyteen. Toimikauden alussa ryhmät eivät ole heti täynnä huoltajien varausaktiivisuudesta riippuen. Henkilöstöä varataan todellisen tarpeen mukaan lain edellyttämällä tavalla, ja toiminta turvataan henkilöstön osaamisen ylläpitämisellä sekä lasten ja henkilöstön hyvinvointia tukien. Toimintaympäristöt ovat päiväkodeiksi suunniteltuja ja viihtyisiä ja tukipalvelut tukevat toimintaamme. Varhaiskasvatuksessa kehitetään työtä ja toimintatapoja ja työtä tehdään niin hyvin ja sitoutuneesti, että palvelu koetaan laadukkaaksi ja riittäväksi.

Onko erityisopetuksen riittävyyttä mitattu, ja vastaavatko resurssit lasten ja nuorten tarpeita? Millä tavoin kunta voisi jatkossa raportoida tarkemmin esimerkiksi oppimistuloksista, opetusryhmien koosta, henkilöstön saatavuudesta ja erityisopetuksen riittävyydestä, jotta tarkastuslautakunta voi arvioida sivistyspalvelujen laatua kokonaisvaltaisemmin?

Vastine: 31.7.2025 asti voimassa olleen lain mukaan tukea annettiin kolmiportaisesti: yleinen tuki, tehostettu tuki ja erityinen tuki. Tuen riittävyyden mittarina oli tehostettua tai erityistä tukea saavan oppilaan edistymisen seuranta jatkuvasti oppitunneittain ja asiakirjatasolla kaksikin kertaa kouluvuoden aikana (suunnitelma syyslukukaudella ja suunnitelman tarkistus kevätlukukauden lopulla). Lisäksi tarkemmat selvitykset tuen jatkamisen kannalta on tehty 2. ja 6. lk:lla.

Tuen toteuttamisessa on kipukohtana tiedostettu pienryhmien koon paisuminen yli suositellun 10 oppilaan. Näin jonkun oppilaan subjektiivinen havainto tuen riittämättömyydestä on voinut johtua pienryhmien ruuhkaisuudesta, ei niinkään siitä, että kouluilla ei olisi tiedostettu tuen tarvetta.

Eri kuntien välistä vertailua tuen tarjoamisessa on ollut hankalaa tehdä, koska kuntien tuen toteuttamistavat ovat poikennetteet toisistaan paljon. Kuntien välisessä vertailussa opetuksen yksikköhinta/oppilas lienee ollut suuntaa antava. Liminka on vertailussa kuulunut edullisimpien joukkoon.

Opetustoiminta on laadukasta. Perusopetus toimii hyvin, Limingan lukio on vetovoimainen ja vahva kouluyksikkö, ja musiikkiopisto tarjoaa korkeatasoista opetusta.

Vastine: Suomessa ei ole kansallista mittarointia perusopetuksen laadun mittaamiseen. Koulutuksen arviointikeskus toteuttaa säännöllisesti tiettyjen osa-alueiden ja oppiaineiden kansallista arviointia, mutta tuloksia annetaan yleensä kansallisella tai alueellisella tasolla. Yhtenä mittarina voidaan pittää päättötodistuksen saaneiden määrää, mikä on Limingassa ollut yleensä 100 %. Viime vuosina peruskoululaisten poissaolot ovat lisääntyneet koko maassa ja nuorten henkinen

hyvinvointi on osalla oppilaista rapautunut. Tämän seurauksena osa osa päättöluokkalaisista on joutunut jatkamaan lasten perusopetuksessa, vaikka 17 vuotta on tullut täyteen vuonna, jolloin perusopetuksen olisi pitänyt päättyä ja saada päättötodistus. Näitä nuoria on jatkanut 3–5 vuosittain lasten perusopetuksessa.

Opetuksen laatua on vahvistettu tarjoamalla painotettua opetusta, kuten kaksikielinen opetus esiopetuksesta lukion loppuun ja matemaattis-luonnontieteellinen painotus. Kunnassa toteutuu myös laaja kieliohjelma, mikä ei ole tavanomaista pienemmissä kunnissa. Liminkalaiset oppilaat voivat valita toisen vieraan kielen 4. luokalla.

Kunta on myös saanut akkreditoinnin Erasmus+-toiminnalle, mikä mahdollistaa oppilaiden ja henkilökunnan liikkuvuuden ja täydennyskoulutusmahdollisuudet eri puolilla Eurooppaa sekä yhteistyön eurooppalaisten kumppaneiden kanssa. Liminkalaisia oppilaita on päässyt kansainvälisyysrahoituksella vierailemaan myös Kiinassa. Kuvatut kansainvälisyysmahdollisuudet ovat omiaan vahvistamaan varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen laatua, kunnan vetovoimaa ja lasten ja nuorten valmiuksia opiskeluun ja itsensä kehittämiseen sekä myös työelämään opiskeluvuosien jälkeen.

Limingassa on panostettu moderneihin, pedagogisesti toimiviin päiväkotij- ja koulurakennuksiin: viimeisimpänä Limingan lukion saneeraus ja uuden Sarvela-salin rakentaminen. Limingan seudun musiikkiopistolla on hienot puitteet niin musiikin opetukseen kuin konserttitoimintaa. Saneerattu lukio, jossa toteutuu useita painoalueita, kuten kaksikielinen opetus, kansainvälisyys, bisneslinja, STEAM-pedagogiikka ja opiskelijoiden tiimilukio tekevät Limingan lukiosta vetovoimaisen oppilaitoksen. Samoin kunnan loisteliaat liikunta- ja harrastusmahdollisuudet ovat omiaan lisäämään myös sivistyspalveluiden vetovoimaa.

Kaksikielinen opetus tarjoaa kansainvälisiä mahdollisuuksia. Opetuksessa on muodostunut jatkumo esiopetuksesta lukiokoulutukseen, mikä vahvistaa nuorten valmiuksia osallistua kansainväliseen toimintaan.

Vastine: Limingan kunnan kaksikielinen opetus (suomi-englanti) esiopetuksesta lukioon on vahvistanut oppilaiden ja opiskelijoiden valmiuksia kansainväliseen toimintaan monella tavalla. Kaksikielisen opetuksen oppilaat valitsevat A2-kieliä (venäjä, saksa, espanja) valinnaisaineekseen ja sitoutuvat niiden opiskeluun pitkäjänteisesti. Valinnaiskielten avulla kielellinen repertuaarinsa laajenee kohdekieli englannin lisäksi. Kaksikielisessä opetuksessa kehittynyt hyvä kielivaranto kartuttaa syvällisempää kulttuurintuntemusta sekä omasta että muiden kielialueiden kulttuureista ja mahdollistaa näin sujuvan yhteistyön kansainvälisissä verkostoissa, esimerkiksi Erasmus-liikkuvuuksissa, JDO Foundationin -kumppanikouluissa Euroopassa ja muualla maailmassa (mm. Intia) unohtamatta kumppanikouluja Kiinassa. Kaksikielisen opetuksen monikulttuuriset ja monikieliset opettajat ja henkilökunta sekä kaksikielisessä opetuksessa harjoitteluaan suorittavat ulkomaalaiset opiskelijat avaavat omien kontaktiensa kautta uusia väyliä ja mahdollisuuksia kansainväliseen toimintaan (University of Northern Illinois, USA, University of Bath, UK).

Kaksikielinen opetus antaa valmiuksia lukion jälkeisiin opintoihin, joista nykyään monilla aloilla osa opinnoista tai jopa kaikki toteutetaan englannin kielellä. Kaksikielinen opetus antaa valmiuksia myös opintoihin ja harjoittelujaksoihin ja vaihtoihin ulkomailla. Kaksikielinen opetus valmistaa nuoria globaaliin maailmaan.

Lapsiystävällinen kunta -toimintamalli (LYK) on edistänyt yhteistyötä. Toimintamalli on tuonut yhteen kunnan palvelualueet, yhdistys- ja seurakuntatoimijat sekä Pohteen toimijoita lasten, nuorten ja perheiden hyväksi. Tämä verkostomainen toimintatapa vahvistaa tavoitteiden saavuttamista.

Vastine: Lapsiystävällinen kunta (LYK) toimintaa kunnassa koordinoi UNICEFin toimintamallin mukaisesti LYK-koordinaatioryhmä (Ks. Kaavio alla). Koordinaatioryhmä on moniammatillinen tiimi, jossa on edustajat kunnan eri palvelualueilta, luottamushenkilöistä, yhdistys- ja seuratoiminnasta, seurakunnasta ja hyvinvointialueelta. Koordinaatioryhmässä on myös lasten edustus. Ryhmä tekee yhteistyötä kunnan LYK-toimintasuunnitelman mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi valittuja toimenpiteitä toteuttamalla. Kaikki koordinaatioryhmän jäsenet ovat mukana toiminnassa jossakin korissa eli jollakin tavoitealueella.

Koordinaatioryhmä tapaa 2–3 kertaa lukukaudessa Teams-palavereissa ja kerran lukukaudessa yhteisessä muutaman tunnin työpajassa, jossa tehdään konkreettisesti yhdessä töitä tavoitteen toimenpiteiden viemiseksi eteenpäin. Pienempi LYK-rukkasryhmä yhdessä koordinaattorin ja apukoordinaattoreiden kanssa valmistele tapaamiset ja vastaa kunkin tavoiteryhmän johtamisesta.

Säännöllinen, suunnitelmallinen yhteistyö on tehnyt näkyväksi myös kumppaneillemme lasten parissa tehtävän kehittämistyön, johon he ovat päässeet mukaan omien vahvuuksiensa ja osaamistensa sekä toimintaympäristönsä toimintamallien kautta. Koordinaatioryhmä vie yhdessä tuumin eteenpäin Limingan lapsiystävällistä toimintaa.

Kaavio LYK-koordinaatioryhmä osana Lapsiystävällinen kunta -toimintaa.

Hali-harrastustoiminta jatkui onnistuneesti. Toiminta tarjoaa kaikille peruskoululaisille mahdollisuuden harrastamiseen ja tukee arjen hyvinvointia.

Vastine: Koulujen maksuton harrastustoiminta tavoittaa 1–9 luokkalaisia hienosti. Hankekaudella 2024–2025 osallistujamäärät pysyivät korkeana ja noin 40 % perusopetusikäisistä harrastaa HaLi-ryhmissä. Koulukohtaisia ryhmiä on lukuvuosittain tarjolla noin 50. Kuluneella hankekaudella aloitettiin kehittämään osallisuutta ja yhteisöllisyyttä vahvistavaa harrastuskaverimallia. HaLi-agenteiksi koulutettiin 30 innokasta 3–6. luokan oppilasta. Kehitystyötä jatketaan hankekaudella 2025–2026.

HaLi oli mukana kahdessa valtakunnallisissa tutkimuksissa, Me-säätiön kartoitus ja Risto Marttisen tutkimus. Esimerkiksi Me-säätiön kartoituksen mukaan Limingan HaLi-toimintamalli tavoittaa poikkeuksellisen hyvin lapsia, joilla ei ole harrastusta. Syksyllä 2024 Limingan HaLi-toimintaan ilmoittautuneista ja kyselyyn vastanneista 27 % ilmoitti, ettei heillä ei ole aiempaa harrastusta. Seuraava kunta oli Hämeenlinna, jossa vastaava luku oli 19 %. HaLi-toiminta on usealle lapselle ainoa harrastusmahdollisuus. Toimintamallin kehittämisessä keskiössä on ollut saavutettavuus ja yhdenvertaiset harrastusmahdollisuudet. Tutkimus osoittaa, että tavoitteessa on onnistuttu. Tutkimustuloksia julkaistaan syksyn aikana kunnan verkkosivuilla.

Koulupsykologipalvelut puuttuivat koko vuoden ajan. Tämä heikensi oppilaiden hyvinvointia ja opiskeluhuollon toimivuutta. Miten varmistetaan, että koulupsykologipalvelut saadaan käyttöön viiveettä ja että oppilaiden tarvitsemat tukipalvelut ovat jatkossa saatavilla ilman katkoja?

Vastine: Opiskeluhoitopalveluista vastaa hyvinvointialue Pohde. Kunta ei voi varmistaa Pohteen

tuottaman palvelun saatavuutta. Luonnollisestikin asiaa on otettu esille jatkuvasti Pohteen opiskeluhoitopalveluista vastaavien toimijoiden kanssa. AVIn sivistysjohtajien tilaisuuksissa asia on ollut esillä ja palvelun puuttumisesta on tehty selvityspyyntöjä.

Kunnassa on kehitetty omia palveluita, joilla on pyritty korvaamaan puuttuvia kouluspsykologipalveluita. Näitä ovat esimerkiksi: Lapsiystävällinen kunta -toiminta lasten hyvinvoinnin parantamiseksi: toisen kauden tavoitteita mm. kiusaamisen, päihteiden käytön ja väkivallan taittaminen, mentoriopettaja Sari Kärki tukemassa opettajia pedagogiikan ja ryhmäkohtaisen tuen järjestämisessä, oppimisen tuen koordinaattori, Leena Askeli, vastaa yksilökohtaisen ja vaativan yksilökohtaisen tuen koordinoinnista ja toteutumisesta, jokaisella koululla 1–2 opiskeluhoiton koordinaattoria TVA-korvauksella, kouluvalmentaja Toni Makkonen tukee koulupudokkaita, hakee lapsia kotoa kouluun ja on Luoto-ryhmässä tukena sekä koordinoi Nollatoleranssi kiusaamiselle –hanketta. Lukiolla opiskeluvalmentaja Rea Fabritius tukee lukiolaisia, lukion tiimilukiomalli, perusopetuksen VETO- ja LUOTO-ryhmät sosiaalisesti haastaville oppilaille ja koulupudokkaille sekä hanketoiminnan kautta kiusaamiseen puuttumisen vahvistaminen ja maksuton harrastustoiminta ovat osa opiskeluhoitotoimintaa. Liminka on päässyt syyskuussa mukaan Pohteen hankekokeiluun, jossa saadaan psykiatrisia sairaanhoitajia kouluille.

Lukion opiskelijakohtaiset poissaolot lisääntyivät. Poissaolot nousivat 3,4:stä 3,7 päivään/opiskelija, mikä oli vastoin asetettua tavoitetta. Miten lukion poissaolojen kasvuun aiotaan puuttua, ja mitä keinoja on suunnitteilla opiskelijoiden sitoutumisen ja kouluhyvinvoinnin vahvistamiseksi?

Vastine: Lukion poissaolojen kasvu lienee satunnaisvaihtelua. Lukiossa ei ole havaittavissa mitään erityistä syytä tai taustatekijää poissaolojen hienoiselle kasvulle. Perheiden lomamatkojen vuoksi anottuja poissaoloja on edelleen aika paljon, vaikka huoltajille on tiedotettu, että koulu ei lomareissuja suosittele. Täten rehtori ei hyväksy lomaa luvallisina poissaoloina, vaan kirjaa ne selvitettyinä poissaoloina. Tällöin vastuu poissaolosta ja sen vaikutuksista opintoihin on suoraan vanhemman vastuulla.

Poissaolojen seurantaan ollaan ottamassa käyttöön lokakuun alusta lähtien päivitetyt lukion poissaolon portaavat. Jatkamme entisellä ja hyviä tuloksia tuottaneella pedagogisella opiskelun tuen arvopohjalla. Uutena toimintakonseptina otamme käyttöön ryhmänohjaajan, erityisopettajan, opinto-ohjaajan ja opintovalmentajan tiiviin yhteistyön repo (ryhmänohjaaja, erityisopettaja, opinto-ohjaaja) -seurantapalaverien muodossa.

Mentoriopettajatoiminnan riittävyys jäi epäselväksi. Vaikka tukea oli tarjolla, sen kattavuudesta ja vaikuttavuudesta – erityisesti uusien opettajien kohdalla – ei raportoitu. Miten mentoriopettajatoiminnan vaikuttavuutta seurataan tulevaisuudessa, ja varmistetaanko, että jokainen uusi opettaja saa riittävää tukea työnsä alkuvaiheessa?

Vastine: Mentoriopettaja tukee kaikkia opettajia Liminganlahden, Tupoksen ja Ojanperän kouluissa. Kyse ei ole perinteisestä, vain vastavalmistuneille opettajille järjestettävästä perehdyttämisestä, vaan tuesta kaikille opettajille, joilla on haasteita luokan ja tuntistruktuurin hallinnassa ja tarvetta yksittäisen oppilaan opetuksen järjestämisen parantamiseen. Mentoriopettaja jakaa myös hyviä käytänteitä, järjestää koulutusta opettajille, kuten MAPA-koulutuksia ja kehittää ryhmäkohtaisen tuen (PoL 190/2025) kehittämistä Limingan kouluissa. Mentoriopettajan toimintamalli on rakentunut Opetushallituksen resursoimassa hankkeessa, johon mm. Oulun kaupunki osallistui. Liminkalaisia opettajia oli virkavapaalla ja he toimivat Oulun hankkeessa mentoriopettajina ja saivat näin koulutuksen ko. toimintaan. Nykyinen mentoriopettajamme halusi palata Liminkaan ja ryhtyä mentoriopettajaksi. Määräaikaisen mentoriopettajan pestin aikana mentoriopettaja vakiintui nopeasti tärkeäksi toimijaksi ja opettajien tueksi Limingassa, joten hänet vakinaistettiin.

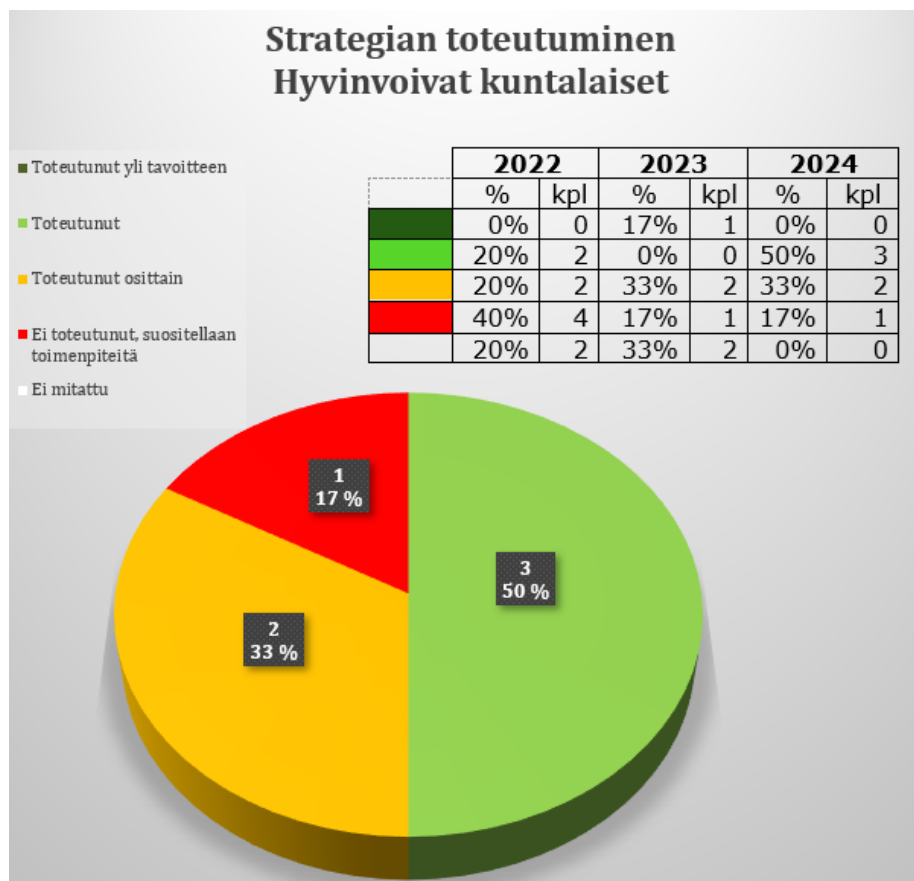
Kehitämme lukuvuoden 2025–26 alusta mittareita mentoriopettajan vaikuttavuuden arviointiin. Mentoriopettajamme on myös aloittanut nuorille/vastavalmistuneille opettajille tarjotetun vertaismentorointiryhmän lukuvuoden 2025–26 alusta. Ryhmä on ollut erittäin suosittu, ja siihen on hakeutunut yli 20 vastavalmistunutta opettajaa ja Limingassa uutena opettajana aloittanutta.

3. Hyvinvointipalvelut

Strategian toteutuminen – hyvinvoivat kuntalaiset. Tavoitteista toteutui 50 %.

Sitovat tavoitteet 2024: Osallistumista ja yhteisöllisyyttä tukevat toimintamallit on otettu käyttöön sekä Liminka tunnetaan monipuolisena kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumakuntana.

Vastine: Pitkäjänteinen kehittämistyö näkyy strategian toteutumisena entistä paremmin. Kulttuuriohjelma tulee tukemaan osallisuutta. Tekemistä, kokemista ja näkemistä toteutetaan tapahtumina kaiken ikäisille. Tapahtumiin on osallistunut hyvin kuntalaisia. Nuorisopalveluissa eri toimintojen suunnittelussa kysytään nuorten toiveita ja nuoret pääsevät mukaan toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. Kulttuuri- ja liikuntafoorumeissa kuntalaiset pääsevät osallistumaan kunnan kulttuuri- ja liikuntapalveluiden kehittämiseen. Vanhus- ja vammaisneuvostot ovat aktiivisesti järjestäneet erilaisia tapahtumia kuntalaisten hyvinvoinnin tukemiseksi.

Hyvinvointinäkökulma ei näy riittävästi tavoitteiden asettelussa. Kunnan strategioissa korostetaan rakenteita, mutta ihmisten hyvinvoinnin mittaaminen, erityisesti ikäihmisten osalta, puuttuu. Miten kunta aikoo tulevaisuudessa huomioida asukkaiden hyvinvoinnin selkeämmin

osana tavoitteita ja mittaristoa, ja millä keinoin erityisesti ikäihmisten tarpeet tuodaan näkyväksi?

Vastine: Kuntastrategiaa ollaan päivittämässä uuden valtuuston aloittamisen myötä. Strategiassa on mahdollisuus hyödyntää vanhusneuvoston jäsenten tuomaa tietoutta ikäihmisistä. Hyvinvointipalvelut asettaa tavoitteita ja mittareita, joita seurataan hyvinvoinnin edistämisen lautakunnan tasolla. Kaikki kunnassa toimivat järjestöt kutsutaan järjestöiltaan, jossa kuullaan järjestöjen näkökulmaa kuntalaisten hyvinvoinnista ja tarpeista. Ikäihmisten mittareita on hyvinvoinnin edistämisen raportointipohjassa kuten lapsista ja nuorista sekä työikäisistä. Pohjalla on vähimmäistietovaranto, johon päivitykset tulevat mm. Terveysten- ja hyvinvoinnin laitokselta.

Kuntalaisten hyvinvoinnin mittaamisen malli on käynnistetty. Työikäisille suunnattu kysely on tärkeä ensimmäinen askel kohti systemaattisempaa hyvinvoinnin seurantaa ja vaikuttavuuden arviointia kunnassa.

Vastine: Hyvinvointiin liittyvää nykytilatietoa tullaan saamaan kuluvan vuoden aikana liikumisohjelman laadintaan liittyen. Ohjelman laadinnassa tullaan hyödyntämään myös aiemmin tehtyjä kyselyjä, kuten mainittu työikäisten kysely, jotta nykytilasta ja sekä lähimenneisyydestä saadaan muodostettu mahdollisimman laaja kuva.

Ikäihmisten hyvinvointia ei edelleenkään huomioida mittareissa. Ikäryhmä jää tarkasteluissa ja hyvinvointiseurannassa sivuun, mikä on merkittävä puute kunnan kokonaisvaltaisen hyvinvointityön näkökulmasta.

Vastine: Yli 65-vuotiaiden määrä on 10 % väestöstä. Ikäihmisten hyvinvointia kuvaavat mittarit liittyvät usein hyvinvointialueen vastuulla oleviin palveluihin, jolloin niiden saatavuus riippuu paljon alueen tekemistä mittaroinneista. Nykyiseen hyvinvointikertomukseen on sisällytetty joitakin saatavilla olevia mittareita, ja tavoitteena on lisätä niitä jatkossa. Vuodelle 2025 vanhus- ja vammaisneuvosto ovat määrittäneet painopistealueet. Näiden kautta pyritään saamaan laadullista tietoa ikäihmisten osallisuudesta, joka on yhteydessä hyvinvoinnin tilaan. Liikumis- ja kulttuuriohjelmassa pyritään huomioimaan ikäihmisten hyvinvointi entistä paremmin.

Kirjastopalvelut toimivat erinomaisesti. Limingan kirjastot kuuluvat edelleen Suomen tehokkaimpien joukkoon, kun tarkastellaan lainamääriä suhteessa asukaslukuun. Vuonna 2024 lainaus- ja kävijämäärät kasvoivat edelleen. Kasvun taustalla on muun muassa Tupoksen yksikön omatoimipalvelun käyttöönotto. Lisäksi kirjastoissa järjestettiin 56 tapahtumaa ja opetustilaisuutta, joihin osallistui yhteensä 5 669 henkilöä. Kirjastot tekevät merkittävää ja laadukasta työtä.

Vastine: Kirjastopalveluissa on tehty pitkäjänteistä kehittämistyötä ja saatu hyvin kuntalaisia palveluiden pariin. Tupoksen lähikirjaston omatoimipalvelun käyttöönotto on lisännyt kuntalaisten mahdollisuuksia käyttää kirjastopalveluita. Samoin kirjastot toimivat myös kohtaamis- ja tapahtumapaikkoina erilaisille yhdistyksille ja muille toimijoille. Näiden kirjaston järjestämien tapahtumien nähdään lisänneen kirjaston käyttöä.

Tapahtumatuotanto ensimmäistä kertaa kokonaan hyvinvointipalveluiden vastuulla. Kunta on järjestänyt useita maksuttomia tapahtumia. Arvioitavaksi jää, miten muiden toimijoiden järjestämät tapahtumat ovat lisänneet Heikki Sarvela -salin ja Abrahamin kulttuuripuiston käyttöä, ja miten ne ovat vaikuttaneet Limingan tunnettavuuteen.

Vastine: Kulttuuripalvelut järjestävät pääasiallisesti maksuttomia tapahtumia ja tapahtumatuotannon siirtyessä Limingan kehityksen alaisuuteen vuonna 2025. Kulttuuripalveluiden ja tapahtumatuotannon järjestämien tapahtumien ero tulee jatkossa selkiytymään. Yhteistyön ja keskustelun avulla eri toimijoiden välillä pyritään luomaan Liminkaan yhä laajempi ja selkeämpi toimintakokonaisuus tapahtumien suhteen. Kunnan tilojen vuokraus ulkopuolisille toimijoille lisääntyi selkeästi vuoden 2024 aikana.

Lakeuden alueen matalan kynnyksen palvelupiste aloitti toimintansa toukokuussa 2024. Lakeuden Sillat -hankkeen myötä avatussa palvelupisteessä toimii mm. nuorten ohjaamo. Onko tämä hanke tehokas ja vaikuttava keino vähentää nuorisotyöttömyyttä?

Vastine: Hanke on toiminut nyt vuoden ajan ja sen on koettu olevan hyvä keino vähentää nuorisotyöttömyyttä. Palvelupisteellä työskennellään moniammatillisesti ja työllisyyspalveluiden edustus on mukana toiminnassa. Yhteistyössä asiakkuuksia siirretään puolin ja toisin sekä työstetään yhteisten nuorten asioita. Toiminnassa asiakkaat ovat tulleet palvelupisteelle etsivän nuorisotyöntekijän tai hanketyöntekijän tapaamiselle. Henkilöstö on voinut auttaa ja sparrata asiakkaita mm. CV- ja työhakemusasioissa. Toisaalta hanke ohjaa nuoria kohti oikeita palveluita, joka tukee nuorisotyöttömyyden vähentämisestä, vaikei se välttämättä heti tilastoissa ole nähtävissä. Hankkeen kautta on päästy madaltamaan ja nopeuttamaan verkostotyötä, jolla on iso merkitys silloin, kun tavoitteeva on vähentää esim. yksinäisyyttä tai mielenterveyshaasteita. Kun nuoren tilanne saadaan paranemaan, niin myös mahdollisuus hakea töitä ja päästä työelämään mahdollistuu. Tukitoimet voivat kestää vuosien ajan ennen kuin eteneminen työn tai koulutuksen hakuun on ajankohtainen.

Liikuntatilat ovat riittäviä ja hyvässä kunnossa. Kunnan liikuntainfrastrukturi on kunnossa ja tukee aktiivista elämäntapaa.

Vastine: Limingassa liikuntatilojen ja -paikkojen määrä on alueellisesti hyvällä tasolla. Pelkän määrän lisäksi on tärkeää, että ne ovat helposti saavutettavissa kaikille kuntalaisille. Saavutettavuus

edellyttää muun muassa riittävää kunnossapitoa, mikä korostuu laajaa palveluverkkoa ylläpidettäessä. Kunnossapidon resurssien riittävyys onkin tärkeä huomioida, jotta aktiivista elämäntapaa tukeva infrastruktuuri pysyy toimivana.

Liikuntapaikkojen kävijämääriä seurataan kävijälaskureiden avulla. Tämä tuottaa tarkkaa tietoa eri liikuntamuotojen ja -paikkojen käytöstä, mikä tukee perusteltua ja tehokasta resurssien kohdentamista tulevaisuudessa.

Vastine: Liikuntapaikkojen kävijämääriä seurataan jo useissa kohteissa kävijälaskureiden avulla. Ne tarjoavat arvokasta tietoa käytön volyymista, mutta eivät aina tavoita yksilötason käyttöä tai eri liikuntamuotojen erityispiirteitä. Jotta resurssien kohdentaminen olisi mahdollisimman tehokasta ja tasa-arvoista, on tärkeää huomioida myös lajiominaisuudet sekä yksilö- ja joukkuelajien erilaiset tarpeet.

Kansalaisopisto jatkoii laadukasta toimintaansa. Opisto tarjoaa monipuolista koulutusta ja vapaa-ajan toimintaa kuntalaisille.

Vastine: Lakeuden kansalaisopiston kurssitarjonta on monipuolista ja sitä on edelleen kehitetty yhdessä kuntalaisten kanssa. Opisto toteuttaa vuosittain kuntalaiskyselyn, missä kartoitetaan uusia kursseja ja opiston näkyvyyttä.

Museoalueen kunnostukseen käynnistettiin pitkäjänteinen suunnittelu. Tämä on tärkeä askel tulevia kulttuuritavoitteita, erityisesti Limingan 550-vuotisjuhlavuotta 2027, silmällä pitäen.

Vastine: Museoalueen kunnostussuunnitelmaa on edelleen päivitetty ja tehty priorisointilista kohteista. Riittävä oma resursointi mahdollistaa myös paremmin ulkopuolisten avustusten hakemisen. Alueen rakennukset ovat merkittävä osa Limingan kunnan historiaa ja niiden ylläpito edellyttää jatkuvaa toimintaa.

Nuorille on järjestetty tapahtumia kiitettävästi. Toimintaa on ollut monipuolisesti ja nuorille suunnattua ohjelmaa on selvästi kehitetty.

Vastine: Nuorille suunnattuja tapahtumia on pyritty kehittämään, koska monet tapahtumat on suunnattu lapsille tai aikuisille. Tapahtumia suunniteltaessa pyritään tiedustelemaan toiveita nuorilta itseltä sekä myös saamaan nuoret itse mukaan suunnitteluun ja toteutukseen. On tärkeää jatkossakin tarjota erilaisia tapahtumia nuorille, jotte heille jää kunnasta hyvä kuva ja siten mahdollisesti halu palata asumaan Liminkaan, kun opisekelut on suoritettu ja lähdetään työelämään.

Nuorisotilat ovat avoinna vain yhtenä iltana viikossa. Nuoret tavoitetaan pääasiassa koulussa, mutta iltaisin tapahtuva toiminta on hyvin vähäistä. Koulukohtaamisia on ollut yli 100, osallistujia lähes 4 000 – mutta mitä nämä kohtaamiset tarkalleen ottaen ovat, ja miten ne vastaavat nuorten tarpeisiin? Miten nuorisotilojen aukioloaikoja ja palveluita kehitetään jatkossa niin, että nuoria tavoitetaan paremmin myös vapaa-ajalla, erityisesti iltaisin?

Vastine: Nuorisotiloilla aukiolopäivät meillä olivat tiistait, keskiviikot, torstait ja perjantait. Kun vähentää loma-ajat pois ja elokuun, jolloin nuokkari toiminta ei ole vielä käynnistynyt, meillä oli n. 137 päivää arkipäivää (ti-pe), joiden aikana pidettiin yhteensä 178 vuoroa (pienien vuorot ja isojen vuorot) ja yksittäisiä aukiolopäiviä oli n. 90. Aukiolopäivien määrään vaikuttaa luonnollisesti resurssit ja muu nuorisotyötoiminta. Resurssien näkökulmasta nuorisotyön ero koulun ja päiväkodin toimintaan on se, että meillä ei ole sijaisjärjestelyjä. Tämän vaikutus on se, että erilaiset toiminnot vaikuttavat resurssien kohdentamiseen ja vaikuttavat siten myös tilojen aukioloihin. Toiminnan suunnittelussa on pyritty pitämään tilat aina auki, kun muu toiminta ei sido koko resurssia. Sairauspoissaoloilla on myös suora vaikutus iltoihin, kun pitää aina olemassa olevalla resursilla pyrkiä paikkaamaan poissaolo. Näiden tilastojen pohjalta voisi sanoa, että meillä on tilat olleet hyvin auki vaikka nykyisellä resursilla on ollut haaste pitää kahta nuorisotilaa säännöllisesti auki.

Miten voidaan tulevaisuudessa lisätä vapaa-ajalla tapahtuvaa toimintaa nuorisopalveluiden osalta on haastava kysymys johtuen valtion leikkauksista. Nuorisopalveluiden resurssia on jouduttu pienentämään entisestään ja tämä tekee entistä haastavammaksi taata nuokkareiden riittävät aukiolot. Toiminnoissa kokeillaan yhteistyötä mm. seurakunnan kanssa liittyen nuorten iltoihin. Myös MLL ja Tupoksen kyläyhdistys ovat kokeilleet nuokkari-iltaja alakouluikäisille.

Nuorisotyölle on asetettu myös kasvatuksellisia tavoitteita meidän kunnassa ja nuorisotilalla kohdataan vain osa nuorista. Sen vuoksi meillä on käytössä erilaisia työmuotoja, että kohtaamme myös muita kunnan nuoria ja siten voimme toimia kasvatuskumppaneina. Yksi tärkeä yhteistyömuoto on koulunuorisotyö. Tämä tarkoittaa sitä, että meillä tehdään paljon eri teemoihin rakennettuja toimintoja. Osa toiminnoista tapahtuu koululla, mutta paljon toiminnoista tapahtuu eri ympäristöissä ja nuokkarilla. Koulunuorisotyötä on rakennettu siten, että toiminnassa kohdataan jokainen vuosiluokka ainakin kerran jonkun teeman kautta. Lisäksi on joitakin yhteistyömuotoja, jotka ovat säännöllisiä ja saadaan kasvoja tutuksi sekä voidaan tukea nuorten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Koulunuorisotyön sisällöt:

Ryhmätyöt: Nivelvaihe toimintaa, joissa tuetaan uuteen luokkaan tutustumista ja kehitetään ryhmätyötaitoja. Kohde ryhmänä 1 lk., 7 lk. Ja lukion sekä OSAO:n ensimmäisen vuosikurssin oppilaat.

4H metsäpäivät: Luontokasvatus. Kohderyhmänä 3 – 4 lk.

Houkutuspolku: Erilaisista houkutuksista keskustelua ja kasvatus, kuten mm. Ruutu-aika, pelien ikärajat, makeiset, uhkapelit. Kohderyhmä 5 lk.

Päihdepakuhuone: Päihde valistusta. Kohde ryhmänä 8 lk.

Ajokortti työelämään: Työelämätaitoihin tutustumista, jossa keskiössä työntekijän oikeudet ja velvollisuudet, työnhaku, CV, työturvallisuus ja kesätyöt. Kohderyhmä 9lk.

Lukion puhallushuone ja OSAO olkkari: Nuorten kohtaamista ja keskustelua päivän teemoista.

Erilaiset teematunnit, joita pidetään kouluilla ja nuorisotiloilla. Nuokkari vierailuja tarjotaan pääosin 7-9 lk., joissa nuoret pääsevät tutustumaan tiloihin ja sääntöihin. Myös erilaiset teema viikot ovat sellaisia, jolloin jalkaudutaan yhteistyötahojen kanssa kouluille.

Viime vuonna teemoja olivat mielenterveys, kaveritaidot, terveys ja hyvinvointi (etenkin uni, ruutuaika ja ikärajat), omat vahvuudet, yhdenvertaisuus, liikenneturvallisuus, ilmasto ja ympäristö, seksuaali- ja sukupuolivähemmistöistä ymmärryksen lisääminen, kiusattujen ja syrjittyjen kohtaaminen ja heidän tukeminen, kiusaamisen ja väkivallan seuraamukset, tulevaisuusorientoituminen, päihdekasvatus ja harrastustoiminta. Nämä aiheet ovat osa vuosittain pinnalla olevia ja osa sellaisia, jotka ovat nousseet ilmiöiksi tai aiheuttaneet huolta nuorten keskuudessa.

Myyntituotot jäivät merkittävästi tavoitteesta. Toteuma oli vain 56 % (tavoite 79 000 €, toteuma 44 414 €), mikä viittaa joko alimitoitettuun myyntiin tai epärealistisiin tavoitteisiin. Miten myyntituottoja aiotaan vahvistaa jatkossa – kehitetäänkö palvelutarjontaa, hinnoittelua vai markkinointia?

Vastine: Hyvinvointipalveluiden kokonaisuudessa tapahtumatuotannon tuotot jäivät selvästi alle odotetun (n. 20 000€). Osittain syynä olivat liian suuret tavoitteet, toisaalta myös se, että järjestimme myös paljon maksutonta ja kaikille avointa toimintaa, mikä vei paljon voimavaroja hyvinvointipalveluiden kokonaisuudelta.

Tuet ja avustukset alittuivat selvästi. Toteuma oli vain 58,3 %, mikä tarkoittaa noin 63 700 euron alitusta. Miten kunnassa kehitetään hankehakua ja avustusprosessia tulevana vuosina, jotta ulkoista rahoitusta saadaan hyödynnettyä täysimääräisemmin?

Vastine: Hankkeita haetaan harkiten ja niissä on selkeä uusien toimintamallien juuruttamisen tarve. Hankehakemuksia tehdään yhteistyössä hanketiimin kanssa. Kartoitetaan hankkeen kautta saatava tuen määrä, joissa omarahoitusosuus on mahdollisimman pieni. Aluehallintoviraston myöntämä tuki etsivään nuorisotyöhön on vähentynyt. Vuonna 2024 tuki väheni 5000 euroa.

4. Liikelaitokset

Molemmat liikelaitokset alittivat talousarvionsa. Kunnallistekniikan liikelaitos jäi 58 000 euroa ja ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitos 21 000 euroa budjetoidusta, mikä osoittaa kustannustehokkuutta.

Vastine: Liikelaitokset ovat päässeet hyvin taloudellisiin tavoitteisiinsa sisäisiä hintoja nostamatta. Liikelaitosten toiminnassa korostuu jatkuva toiminnan asiakaslähtöinen palvelutuotannon toiminnan kehittäminen sekä taloudellisen tuottavuuden kasvattaminen. Tässä liikelaitokset ovat onnistuneet hyvin ja esimerkiksi robotiikan hyödyntämiseen liittyvissä toimenpiteissä on edetty selkeästi.

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalveluiden tilikauden ylijäämäksi muodostuu poistoeron lisäämisen (investointivarausten purkamisen) jälkeen 501 127 euroa.

Vastine: Poistoeron lisääminen liittyy investointivarausten aikoinaan tuleviin rakennushankkeisiin tehtyjen investointivarausten purkamisiin. Investointivarausten purkautuminen näkyy tuloslaskelmalla poistoeron muutoksena. Tästä johtuen liikelaitosten valtuustoon sitovana taloudellisena tasona on liikeylijäämä (-alijäämä). Vuonna 2024 kertynyttä poistoeroa on muodostunut Tupoksen yhtenäiskoulusta, Ojanperänkoulusta, Linnukan koulusta ja Krankka-areenasta. Liikeylijäämä (-alijäämä) kertoo, kattaako liikelaitoksen tulot (liikevaihto) toiminnasta ja sen vaatimista investoinneista suoraan muodostuneet kustannukset. Liikelaitos on valtuustoon sitova tilikauden liikeylijäämän/-alijäämän osalta.

Kunnallistekniikka liikelaitos tuotti ylijäämää 83 000 €. Tämä osoittaa kannattavuutta ja toiminnan hyvää talousohjausta.

Vastine: Ylijäämä osoittaa, että liikelaitoksen toiminnasta aiheutuvat kulut skaalautuvat hyvin suhteessa palvelutuotannosta saataviin tuloihin, eikä liikelaitoksen hinnoittelu sisällä nostopainetta. Liikelaitos on valtuustoon sitova tilikauden liikeylijäämän/-alijäämän osalta.

Kunnallistekniikka kehitti toimintaa teknologian ja kaluston avulla. Robotiikkaa hyödynnettiin viheralueiden hoidossa, ja kalustoa uusittiin tuottavuuden ja laadun parantamiseksi.

Vastine: Robotiikan hyödyntämisessä on edetty strategiassa asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Robotiikasta saatuja hyötyjä ovat mm. henkilöresurssien käyttö muissa tehtävissä, ajankäytön tehostuminen sekä laatutason ylläpitäminen.

Ruokapalvelut toimivat tehokkaasti ja vastuullisesti. Päivittäin tuotettiin noin 3 500 aterialla kahdessa valmistuskeittiössä, painottaen kotimaisuutta ja kustannustietoisuutta.

Vastine: Liikelaitoksen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuivat suunnitellusti ja palvelun laatu on pitkälti vastannut palveluntuottajalupausta. Liikelaitosten sopimusohjausprosessin kehittäminen on vielä osittain kesken ja esimerkiksi palvelutuotteiden ja -tuotannon laadusta ei ole selkeää sopimusta palveluntuottajan ja hankkijan (mm. sivistyspalvelut) välillä. Sopimusohjausprosessin jatkokehittäminen mahdollistaa edelleen asiakaslähtöisen tuotannon laadun ja tehokkuuden kehittämisen, sekä varmistaa yhteneväiset toiminnan kehittämistavoitteet palveluntuottajan ja palvelunhankkijan välillä. Liikelaitos on vakiinnuttanut osallistavan toimintatavan, joka huomioi lasten ja nuorten mielipiteen toiminnan kehittämisessä.

Puhtauspalvelujen henkilöstömäärä pysyi vakaana. Palvelut kyettiin järjestämään ilman merkittäviä muutoksia henkilöstörakenteessa, mutta samanaikaisesti raportissa ei käsitellä tarkemmin työkuormitusta tai henkilöstön saatavuutta.

Vastine: Liikelaitos voi huomioida työnkuormitukseen ja henkilöstön saatavuuteen liittyvät seurantatarpeet talousarvion 2026 laadinnassa, etsiä näiden kehittymistä kuvaavat mittarit ja asettaa toiminnan tavoitteisiin sopivat tavoitteet. Toimintaa kehitetään asiakaslähtöisesti, työnkuormituksessa käytetään siivoustyönmitoitusta. Lisäksi robotiikalla on saatu työntekijäiden ergonomiasta ja fyysisestä kuormasta kevennettyä.

Puhtauspalveluissa ulkoistettuja kohteita palautettiin omaan tuotantoon onnistuneesti. Tämä mahdollistaa paremman laadunhallinnan, joustavamman henkilöstöresurssien käytön ja kustannustehokkuuden pitkällä aikavälillä. Toiminnan palautus osoittaa strategista rohkeutta ja halua varmistaa palvelun taso omin resurssein.

Vastine: Toiminnan palauttaminen omaan tuotantoon tilanteessa, jossa markkinat eivät toimi, on perusteltua. Vastaavasti mikäli havaitaan, että markkinoille syntyy uutta kilpailua, toiminta on oltava valmis tarvittaessa kilpailuttamaan markkinoilta.

Työhyvinvointiin panostettiin kunnallistekniikassa. Järjestettiin työturvallisuuspäivä, kehitettiin perehdytystä ja tarjottiin työnohjausta – nämä tukevat henkilöstön jaksamista ja sitoutumista. Sairauspoissaolot ovat myös pienentyneet.

Vastine: Liikelaitos vaikuttaa onnistuneen hyvin työhyvinvoinnin lisäämisessä, joka yleensä vaikuttaa myönteisesti sairauspoissolojen määrän kehittymiseen. Päivitetyt tehtäväkuvat ovat selkeyttäneet päivittäistä tekemistä.

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalveluiden henkilöstön osaamisen kehittäminen toteutui suunnitellusti. Henkilöstön koulutussuunnitelma toteutui suunnitelman mukaisesti, ja osaamisen kehittäminen eteni tavoitteiden mukaisesti. Tämä luo edellytykset laadukkaalle palvelulle, henkilöstön työhyvinvoinnille ja jatkuvalla parantamiselle.

Vastine: Liikelaitoksen koulutussuunnitelma vaikuttaa toteutuneet suunnitellusti.

Kunnallistekniikan henkilöstömäärä väheni merkittävästi (13 → 8). Ovatko resurssit riittävät laajassa tehtäväkentässä? Miten kunta aikoo varmistaa, että kunnallistekniikan tehtävät voidaan hoitaa kestävästi nykyisellä henkilöstömäärällä?

Vastine: Kunnallistekniikka liikelaitoksen tarvittava henkilöstömäärä vaihtelee suhteessa kuntaifraan kohdistuvien investointihankkeiden määrään. Investointien määrä on vähentynyt merkittävästi 2024 ja 2025, koska kunnan kiristyneen taloustilanteen johdosta infrainvestointeja on jouduttu karsimaan ja lykkäämään tuleville vuosille. Henkilöstön määrän vähentyminen investointien vähentymisen myötä osoittaa, että liikelaitos on pystynyt skaalaamaan toimintansa vähentyneen palvelukysynnän tasolle. Henkilöstömäärän vähentyminen johtuu myös liikuntapaikkojen hoidon siirtymisestä hyvinvointipalveluiden tehtäväksi.

Kiinteistöjen tarkastuskierrokset toteutettiin kattavasti ja yhteistyössä käyttäjien kanssa. Keväällä 2024 tehtiin tarkastuskierrokset lähes kaikkiin kunnan kiinteistöihin, joihin osallistettiin käyttäjät, kiinteistöhoitajat ja kiinteistöpäällikkö. Kierroksilla arvioitiin kiinteistöjen kunto ja korjaustarpeet, eikä suuria puutteita havaittu. Lisäksi ilmanvaihtojärjestelmiä huollettiin säännöllisesti useissa kohteissa. Aiotaanko tämä hyvä käytäntö vakiinnuttaa ja jatkaa myös tulevina vuosina?

Vastine: Kiinteistökierrokset ovat vakiintuneet liikelaitoksen palveluntuotantoon ja ovat auttaneet kehittämään toimintaa.

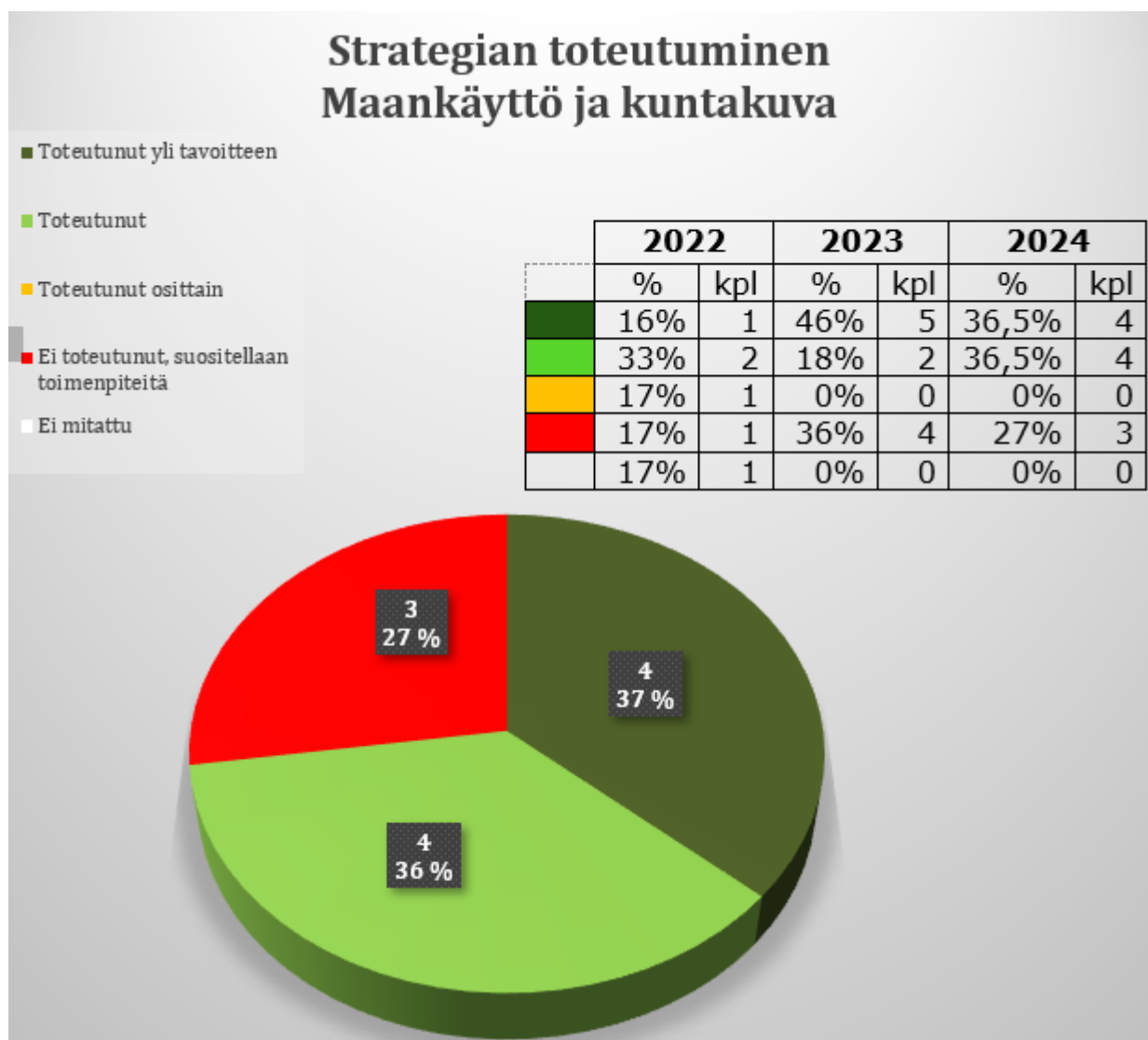
Automatisoinnin ja digitalisoinnin edistyminen jäi tavoitteista jälkeen. Palveluiden automatisoinnin suunnittelu käynnistettiin, mutta toteutus ei edennyt vielä käytännön tasolle. Suunnittelutyö oli vasta alussa, ja järjestelmätoimittajien vertailu oli kesken. Miten palveluiden digitalisointia ja automaatiota aiotaan viedä käytäntöön tulevina vuosina, ja millä aikataululla järjestelmävalinnat on tarkoitus tehdä?

Vastine: Tavoitteena on, että toiminnanohjausjärjestelmä pyritään vaihtamaan tai kehittämään olemassa olevaa vuoden 2026 aikana vastaamaan nykypäivän muuttuviin tarpeisiin.

5. Konsernipalvelut

Strategian toteutuminen – maankäyttö ja kuntakuva. Strategisista tavoitteista toteutui yli 70 %. Sitovat tavoitteet 2024: Riittävä tonttitarjonta asukkaiden ja yritysten tarpeisiin, kunnan muuttotase on positiivinen, kunta-keskuksen vetovoima kasvaa, saavutettavuus ja liikenneyhteydet paranevat.

Vastine: Sitovista tavoitteista etenkin muuttotase on ollut haasteellista kääntää positiiviseksi tilanteessa, jossa nuorta väestöä siirtyy kunnasta isoille paikkakunnille kouluihin ja työelämään samaan aikaan, kun yksityinen rakentaminen lähes täysin pysähdyksissä. Yksityisen rakentamisen haastetta on merkittävästikin lisännyt rahoituslaistosten kiristynyt rahoituspolitiikka, johon kunta ei pysty vaikuttamaan.

Tonttien myynti ja luovutus jäivät merkittävästi tavoitteista. Vuonna 2024 tavoitteena oli luovuttaa 60–70 tonttia, mutta toteutuma jäi vain yhdeksään. Tämä aiheutti myös noin 185 000 euron tulovajeen. On hyvä, että on tunnistettu syitä miksi tavoitteeseen ei päästy ja seuraavaksi on tarve löytää ratkaisukeinot. Miten näitä esteitä aiotaan jatkossa aktiivisesti purkaa? Mitä Liminka voisi tarjota, mitä muut kunnat eivät tarjoa – tai mihin mainitut esteet eivät vaikuta? Ehdotamme harkittavaksi esimerkiksi viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden yhteistä seminaaria, jossa ideoitaisiin konkreettisia toimenpiteitä asukashankinnan ja tonttien markkinoinnin kehittämiseksi.

Vastine: Kunta ei voi yrityksen tai yksityishenkilön puolesta päättää mihin he rakentavat ja millaisen kiinteistön eli on hyvä huomioida, että tavoite on aina “toive” ja kunta ei voi asiaan suoraan vaikuttaa. Vuosi 2024 on ollut rakentamisen suhteen valtakunnallisesti hiljainen, joka näkyy myös Limingassa luovutusten määrässä ja lohkomistuloissa. Kun rakentaminen saadaan taas liikkeelle, niin tilanne varmasti tasoittuu ja paranee. Toki tavoitteet ovat tasolla, joka on ollut ennen Ukrainan kriisiä ja rakentamisen talouden sakkausta. Ehkä tavoitteita voisi vähän tarkistaa myös näiden osalta nykytilanteen tasolle.

Elinympäristölautakunta aloitti toimintansa vuonna 2025. On luontevaa, että asukashankinnan ja tonttien markkinoinnin toimenpiteiden kehittämistä työstää lautakunta. Kehittämiskeskustelu on jo aloitettu ja valmistellaan työskentelyn kautta konkreettisiksi toimenpiteiksi.

Rautatieasemien suunnitelmat etenivät strategisesti tärkeällä tavalla. Väyläviraston ratasuunnitelmassa seisakkeet sijoitettiin Kirkonkylälle ja Tupokseen, mikä parantaa liikkumista ja vahvistaa kunnan saavutettavuutta pitkällä aikavälillä.

Vastine: Kaupunkiseudun kuntien suhtautuminen lähijunaliikenteeseen on ratkaiseva asemapaikkojen rakentamisen osalta. Päätökset tulee tehdä viimeistään tammikuussa 2026. Limingan kunnalla on nimetty edustaja seudullisessa työryhmässä, joka on mukana Traficomien lähijunaliikennettä koskevassa kilpailutuksessa.

Joukkoliikenteen tasataksan käyttöönotto paransi liikkumisen saavutettavuutta. Tämä on merkittävä askel sujuvamman arjen tukemiseksi. Miten tätä uudistusta aiotaan markkinoida ja viestiä tehokkaammin, jotta sen käyttöaste ja hyöty kuntalaisille maksimoidaan?

Vastine: Limingan kunta on viestinyt Oulun seudun liikenteen tasataksamallista viimeisen vuoden aikana kolme kertaa erillisellä uutisella. Jokaisesta uutisesta on tehty myös jako kunnan sosiaalisen median kanavaan. Tasataksasta on kerrottu kuntalaisille ainakin yhdessä kuntatiedotteessa kuluneen vuoden aikana. Lisäksi kunnan uutisissa on julkaistu kaksi Oulun seudun joukkoliikenteen tiedotetta, jotka eivät varsinaisesti ole koskeneet tasataksaa, mutta ovat tarjonneet

joukkoliikenteen käyttöön kannustavaa tietoa. Kunta tekee tiivistä yhteistyötä OSL:n kanssa nyt ja myös jatkossa.

Kuntalaisia halutaan kannustaa joukkoliikenteen käyttöön ajankohtaisilla uutisilla, tiedotteilla sekä blogikirjoitusten kautta. Kunnan laajemmassa viestintätiimissä on keskusteltu mahdollisuudesta, että lukiolaiset kirjoittaisivat blogin tai uutisen joukkoliikenteen käytöstä ja houkuttelisivat siten ikätovereitaan hyödyntämään enenevissä määrin joukkoliikennettä. Eri ikäryhmien valjastaminen suosittelevuuteen on tehokas keino kasvattaa joukkoliikenteen käyttöastetta.

Kouluilla on käytössä sähköiset infonäytöt, ja esimerkiksi Limingan lukion infonäytöllä esitetään joukkoliikenteen aikataulutietoja. Tämä on yksinkertainen mutta hyvä tapa edistää linja-autojen käyttöä, ja vastaava info voidaan pyytää lisäämään myös Limingan peruskoulujen näytöille.

Limingan joukkoliikenteen nousumäärät ovat kasvaneet vuoden 2025 aikana jokaisen kuukauden ajan verrattuna vuoden 2024 kuukausittaisiin nousijamääriin. Kasvu on vaihdellut 15-56 % kuukausittain ja kesä-heinäkuun aikana käyttö lisääntyi 49-56 % Limingan luvut ovat kautta linjan Oulun seudun liikenteen toiminta-alueen kärkiluokkaa. Tätä hienoa kehitystä tuetaan jatkossakin viestimällä aiheesta aktiivisesti ja kuntalaisia kiinnostavalla tavalla.

Ympäristöystävällisyyden edistäminen eteni suunnitellusti. LED-valaistus ja uusiutuvan energian käyttö etenevät Limingan ilmasto-ohjelman mukaisesti. Liminka palkittiin myös Suomen kierrättävimpänä ja ympäristöystävällisimpänä kuntana – erinomainen tunnustus.

Vastine: Kestävän kehityksen periaatteet ohjaavat toimintaa ja ympäristöystävälliset ratkaisut ovat yhä tärkeämpiä. Kestävät ratkaisut korostuvat suunnittelussa ja kunnossapidon tavoitteissa. Tämän kaltainen tunnustus ohjaa jatkossakin kestäviin toimintoihin.

Kaavoituksessa ei valmistunut uusia asemakaavoja, mutta tonttitarjontaa pidetään edelleen riittävänä kysyntään nähden.

Vastine: Vuoden 2024 aikana tapahtui kaksi henkilövaihdosta kaavoituksen vastuullisten viranhaltijoiden osalta. Emäntäkoulun alueen kaavamuuostaluetta laajennettiin alkuperäisestä liikennejärjestelyjen yhteensovittamisen parantamiseksi, jolloin luonto-, tärinä- ja meluselvityksiä tuli laajentaa uuden kaavamuuosalueen vaikutusalueen mukaiseksi. Myös ydinkeskustan asemakaavamuuoksen edellyttämät tärinä- ja meluselvitykset tuli toteuttaa laajempaan tarkasteluun kuin aikaisemmin oli toteutettu. Edellä mainitut tekijät vaikuttivat siihen, että kyseisten kaavojen valmisteluun meni arvioitua enemmän aikaa. Kuitenkin Emäntäkoulun alueen asemakaavamuuos on lokakuussa 2025 saanut lainvoiman.

Konsernipalvelujen toimintakatetavoite saavutettiin lähes täsmälleen. Toteutuma oli 99,9 % talousarviosta, eli vain 3 433 euron poikkeama – erinomainen talousarviossa pysyminen.

Vastine: Talousarvio toteutui suunnitelman mukaisesti ja yllätyksiltä vältyttiin.

Toimintamenojen alitus ja IT-toimintojen kehittäminen. IT-laitteiden vuokratulot jäivät budjetoitua pienemmiksi, ja kokonaismenot alittuivat noin 147 000 eurolla. Samalla parannettiin tietoturvaa ja tietosuojaa. Taloudellisesti ja toiminnallisesti hyvä saavutus.

Vastine: IT-palveluiden tuottamisessa ja tietoturvan kehittämisessä edettiin suunnitelman mukaisesti. Osa IT-laitteiden uusimisista siirtyi, mikä tulee näkymään vuokratulosten kasvuna vuonna 2025.

Investoinnit toteutuivat lähes suunnitellusti. Esimerkiksi Tupoksen ja Kirkonrannan pääväylien rakentaminen toteutui hyväksytyn ohjelman mukaisesti.

Vastine: Investointeihin tehtiin talousarviomuutokset vastaamaan niiden muuttuneita ennusteita.

Sairauspoissaolot vähenivät. Keskimääräinen sairauspoissaolo oli 14,4 päivää/työntekijä, eli alle tavoitetason (15 pv). Tämä voi kertoa myönteisestä kehityksestä työilmapiirissä ja johtamisessa.

Vastine: Sairauspoissaoloihin vaikuttavat monet eri tekijät. Työkyvyn johtamista on tehty suunnitelmallisesti vuosien ajan. Toimenpiteinä ovat olleet mm. esihenkilöiden kouluttaminen Kuntien eläkevakuutusyhtiö Kevan ja työterveyshuollon sekä vakuutusyhtiön kanssa. Mahdollisimman varhainen työkyvyn tukeminen on keskiössä. Käytössä on varhaisen tuen malli ja sen mukaisesti käytävä keskustelu, jota esihenkilöt ovat hyvin toteuttaneet. Vuoden 2023 alusta käyttöön otettu tilapäisen työn malli on antanut vaihtoehdon sairauspoissaololle, jolloin työntekijä on tehnyt hetkellisesti mukautettua työtään. Nopea reagoiminen tilapäisen työn mallin avulla on voinut estää sairauspoissaolon pitkittymisen. Toisaalta malli on mahdollistanut aikaisemman työhön palaamisen sairauspoissaololta.

Eläköitymisikä ylitti tavoitteen. Keskimääräinen eläköitymisikä oli 65 vuotta (tavoite 64 v), mikä viittaa työhyvinvointiin ja henkilöstön sitoutumiseen.

Vastine: Kunnassa työskentelevä henkilöstö on sitoutunut työhön ja työnantajaan. Hyvänä pysynyt työkykyisyys on mahdollistanut työskentelyn työuran loppuun saakka. Työkykyä on tuettu jo vuosien ajan mm. liikuntaryhmillä, Smartum etuudella sekä työterveyshuollon toimenpiteillä. Eläköitymisen alin mahdollinen ikä on edelleen alle 65 vuotta vielä vuoden ajan. Osa kunnan

henkilöstöstä jatkaa työskentelyä viimeiseen mahdolliseen työpäiväänsä saakka. Tämä vaikuttaa keskimääräiseen eläköitymisikään.

Taloustilanteeseen reagoitiin nopeasti käynnistämällä talouden tasapainottamisohjelma, joka eteni talousarvioprosessin yhteydessä. Suunnitelmaan sisällytettiin kunnan taloutta tasapainottavat vähimmäistoimenpiteet.

Vastine: Talouden tasapainottamisohjelma saatiin käynnistettyä oikea-aikaisesti ja saatiin parannettua tulosta merkittävästi jo loppuvuoden 2024 aikana. Vuoden 2025 haasteeksi jää loppujen suunniteltujen toimenpiteiden käytäntöönsoaattaminen, jotta taloustilanne saadaan vakiinnutettua sellaiselle tasolle, mikä mahdollistaa pitkällä tähtäimellä riittävän vuosittaisen investointitason ylläpitämisen.

Talousarvion 2025 ja suunnitelman vuosille 2026 - 2027 mukaan riittävä vuosikatetaso kunnan taloudessa saavutetaan päätetyillä toimenpiteillä vuonna 2026, mikäli talouden tasapainottamisohjelmassa päätetyt toimenpiteet saadaan vietyä täysimääräisesti käytäntöön ja pidettyä kustannusten kasvu maltillisena.

Lainasumma asukasta kohden nousi, mutta pysyi edelleen alle valtakunnallisen keskitason. Limingan kuntakonsernin lainamäärä oli 4 477 €/asukas, kun Manner-Suomen kuntakonsernien keskiarvo oli 6 966 €/asukas. Toteuma oli talousarvion mukainen.

Vastine: Lainamäärän kasvu toteutui suunnitellusti. Lainamäärä tulee voimassaolevan 2025 talousarvion mukaan kasvamaan vielä kuluvan vuoden ajan, mutta lähtevän maltilliseen laskuun 2026 vuoden aikana.

Tonttimyynti ja lohkomistuotot jäivät kauas tavoitteista. Toteuma oli vain 10 000 €, kun tavoitteena oli 185 000 €. Miten tonttien markkinointia, tuotteistusta tai luovutuskäytäntöjä aiotaan kehittää, jotta asetetut myynti- ja tulotavoitteet voidaan tulevaisuudessa saavuttaa?

Vastine: Kunta ei voi yrityksen tai yksityishenkilön puolesta päättää, että mihin he rakentavat ja millaisen kiinteistön eli on hyvä huomioida, että tavoite on aina "toive", kunta ei voi suoraan itse asiaan vaikuttaa. Vuosi 2024 on ollut rakentamisen suhteen hiljainen, joka näkyy siis luovutusten määrässä ja myös lohkomistuloissa. Kun rakentaminen saadaan taas liikkeelle, niin tilanne varmasti tasoittuu ja paranee. Toki tavoitteet ovat tasolla, joka on ollut ennen Ukrainan kriisiä ja rakentamispuolen talouden sakkausta. Ehkä tavoitteita voisi vähän tarkistaa myös näiden osalta nykytilanteen tasolle. Omakotitonttien markkinointiin on tulevaisuudessa tarkoitus asettaa oma budjetti, jolla koitetaan tonttimyyntiä vauhdittaa. On kuitenkin hyvä muistaa, että olemme kilpailutilanteessa naapurien ja heidän naapuriensa kanssa. Myös rakentamisen aloitusten määrä on valtakunnallisesti laskenut. Lisäksi ok-tonttikauppoihin liittyy aina paljon tunnetta,

kotiseuturakkautta ja oikea aikaikkuna. Myös yrityspuolella on tehty jo vuosia toimenpiteitä, jotka jouduttaisivat tonttien liikkumista, mutta yritystonttien kohdalla on hyvä huomata, että prosessit ovat usein pitkiä, eikä nopeita päätöksiä pääsääntöisesti tehdä. Mutta kaikki apu markkinointiin ja verkostojen käyttöön otetaan mielellään viranhaltijapuolella vastaan! Kunnan markkinoinnin ei pitäisi olla pelkästään muutaman viranhaltijan tehtävä, vaan koko organisaation työtä, niin operatiivisen kuin luottamushenkilöorganisaationkin.

Väestömäärä väheni edelleen, ja nettomuutto oli -132 henkilöä. Kuntakeskusten tavoitteena on vuosittainen 40 asukkaan lisäys, mutta tätä ei ole saavutettu. Millä konkreettisilla toimilla keskustaan saadaan lisää muuttovalmiita asuntoja tai tontteja, jotta väestönkasvulle on ylipäättään edellytyksiä – kun tällä hetkellä ongelmana on se, ettei alueella yksinkertaisesti ole tarjontaa, johon muuttaa?

Vastine: Rakentaminen Limingan kunnan alueella pitäisi saada käyntiin. Rakentamista tarvitaan sekä yksityisiltä toimijoilta (esim. kerrostalo- ja rivitalohankkeet), kunnan omistamalta asuntoyhtiöltä (Limingan Asunnot Oy), että yksityisiltä omakotitalorakentajilta. Rakenteelliset edellytykset rakentamiselle on valmiina, mutta rakennushankkeita pitäisi saada käyntiin. Kunta pystyy vaikuttamaan itse omistajaohjauksen kautta mm. Limingan Asunnot Oy:n rakentamiseen. Tällä hetkellä (6/2025) kunnalla on vapaana 64 rakentamiskelpoista asuntotonttia (kaavallinen valmius 155 kpl) ja 44 yritystonttia (kaavallinen valmius 102 kpl).

Kiinteistökehityksen myyntitulot eivät toteutuneet suunnitellusti. Kauppoja ei syntynyt, mikä johti noin 150 000 euron tuloalijäämään. Mihin kiinteistökehityksen myyntitavoitteet perustuivat ja miksi kauppoja ei syntynyt?

Vastine: Kiinteistökehityksen muihin toimintatuottoihin arvioidaan vuosittain tonttimyyntitavoitteen mukainen tuloslaskelmalle kirjattava tonttimyynnin myyntivoitto. Rakentaminen ei käynnistynyt tavoitteen mukaisesti, minkä johdosta tonttimyynti on jäänyt toteutumatta.

6. Taloudelliset sitovat tavoitteet

Taloudellisten tavoitteiden toteutuneet osin talousarvion mukaisesti. Tilikauden tulos on heikentynyt.

1. Vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset poistot – tavoite ei toteutunut (tilikauden tulos -1,6 milj. euroa).
2. Toimintakatteen kasvu pienempi kuin verorahoituksen kasvu = tulot kasvaa nettomenoja nopeammin - vaikka toimintakatteen kasvu oli erittäin maltillinen, verorahoituksen pienentymisen johdosta (verohäntä) tavoite ei toteutunut.
3. Konsernin lainamäärä ei kasva yli maan keskiarvon – tavoite toteutui (konsernin lainamäärä 4477 €/asukas, Mannersuomen keskiarvo 6966 €/ asukas TP2023. Lainamäärä nousi 335 €/asukas).
4. Taseessa on ylijäämää valtuustokauden päättyessä -tavoite toteutui (taseessa ylijäämää 11,4 milj. euroa)

Vastine: Taloudellisten mittareiden heikentymiseen reagoitiin vuoden 2024 aikana käynnistämällä talouden tasapainottamisohjelma. Toiminnan suunnitteleminen talousarviossa osoitettujen resurssien mukaisesti ja tasapainotusohjelmaan kirjattujen toimenpiteiden toimeenpanolla voidaan varmistaa tavoitteiden toteutuminen tulevinä vuosina. Tämän suunnitelmallinen toteuttaminen on kaikkien Limingan kunnan palvelualueiden vastuulla.

7. Konsernijohdolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet

Kuntakonsernille asetut taloudelliset tavoitteet jäivät lainamäärää lukuun ottamatta toteutumatta vuonna 2024.

1. Toimintatuotot/toimintamenot % > 30 - ei toteutunut
2. Vuosikate/Poistot % > 100 - ei toteutunut
3. Omavaraisuusaste % > 50 - lähes tavoitteen mukainen
4. Suht. velkaantuneisuus % < 60 - ei toteutunut
5. Lainamäärä €/asukas < 4 000 - tavoitteen mukainen

Tilikauden tulos

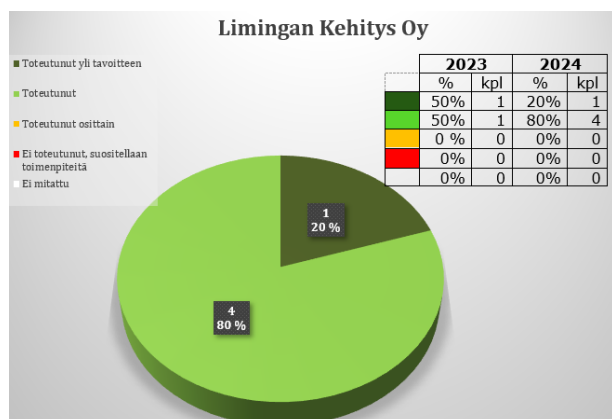
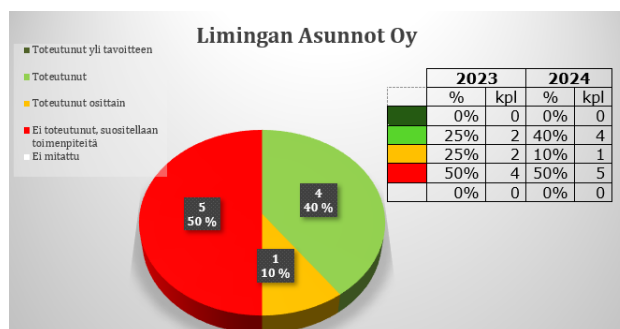
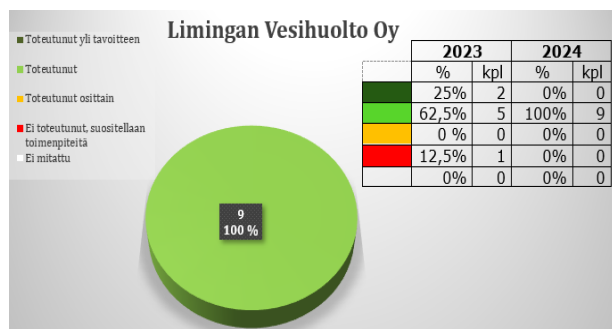
Limingan Vesihuolto Oy – toteutui

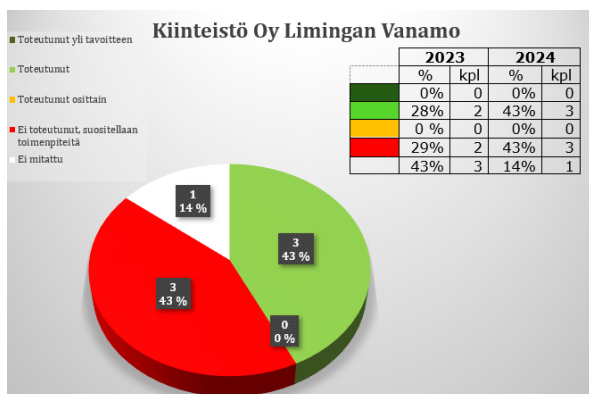
Limingan Asunnot Oy – toteutui

Limingan Kehitys Oy – toteutui

Kiinteistö Oy Lakeustalo – ei toteutunut

Kiinteistö Oy Limingan Vanamo – ei toteutunut

Vastine: Ensisijainen keino yhtiöiden tuloksellisuuden varmistamiseen on vahvistaa konserni- ja omistajaohjausta. Vuoden 2025 aikana on käyttöön otettu neljännesvuosittain käytävät konserniohjauskeskustelut yhtiöiden toimivan johdon kanssa. Tällä pyritään varmistamaan, että yhtiöiden johdon tiedossa on yhtiöiden toimintaan kohdistuvat odotukset ja konkreettiset tavoitteet. Samalla tarkoituksena on nopeuttaa omistajaohjauksen saamista, mikäli yhtiön toiminta ei etene asetettujen tavoitteiden suuntaisesti.

8. Tärkeimmät koko kuntaa koskevat huomiot

Strategisia tavoitteita asetettu vuonna 2024 yhteensä 41 kappaletta. Näistä ei toteutunut 36% (15 kpl)

Vastine: Tavoitteet on asetettu korkealle sekä tavoitteelliselle tasolle. Kuntastrategiassa on linjattu, että Limingassa uskalletaan yrittää rohkeasti. Tavoitteet voivat olla osittain vuositason epärealistisia saavuttaa, mutta pitkällä tähtäimellä toteutettavissa.

Rakentamisen määrä jäi alhaiseksi ja tonttien kysyntä oli vaisua, mikä heijastuu suoraan investointiaktiivisuuteen ja verotulojen kehitykseen.

Vastine: Yksityinen rakentaminen on valtakunnallisesti erittäin heikolla tasolla. Tilanteen vahvistuminen edellyttää yksityisen investointihalukkuuden kasvua sekä pankkien lainanantopoliitikan keventämistä.

Kunnan väestönkehitys kääntyi negatiiviseksi – muuttotappio oli -132 henkilöä.

Väestönkasvun pysähtyminen ja jatkuva muuttotappio muodostavat vakavan haasteen Limingan elinvoimalle ja tulevaisuudelle. Ilmiö heikentää kunnan veropohjaa, lisää taloudellista painetta

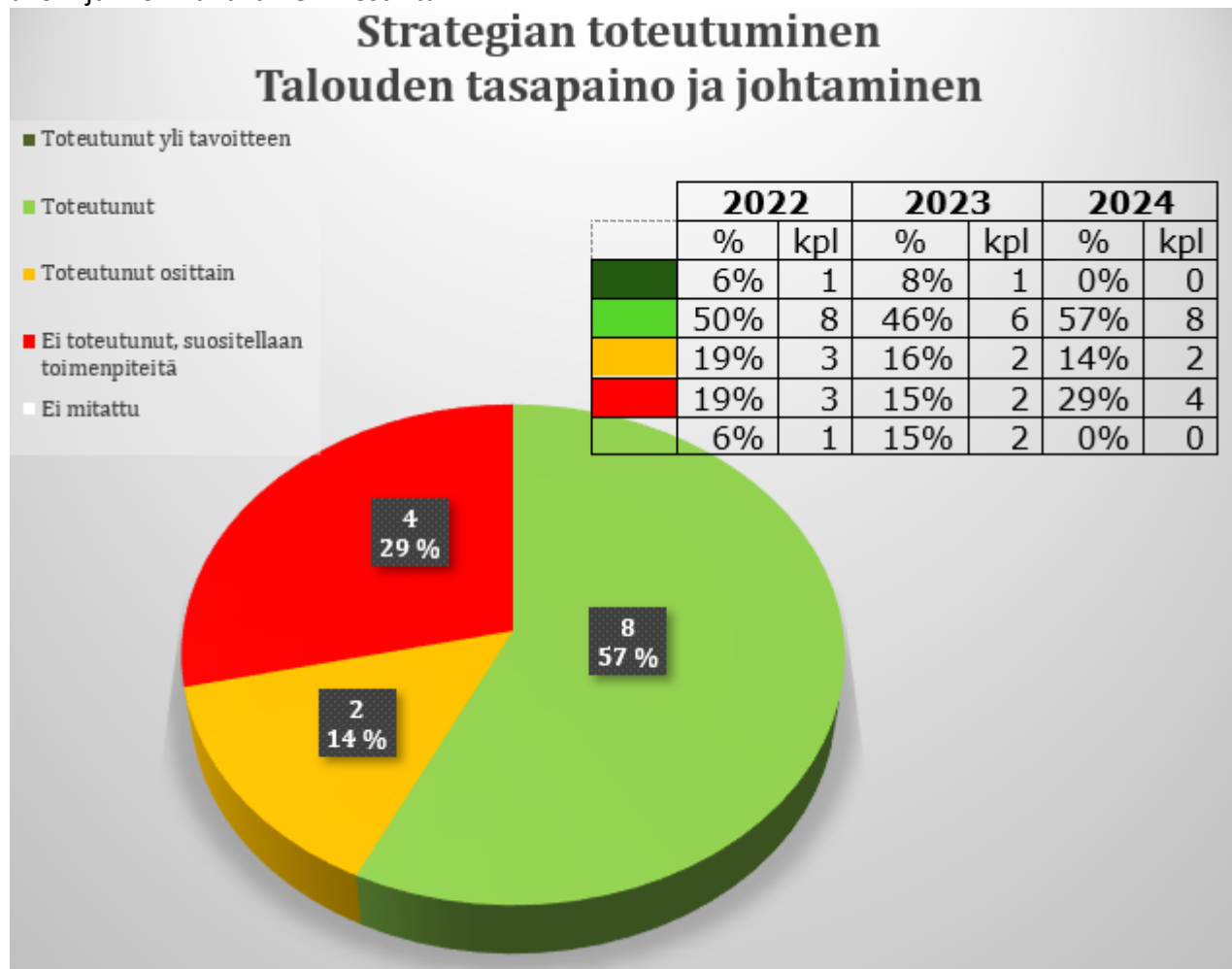

ja vaikeuttaa palvelujen pitkäjänteistä suunnittelua. Erityisesti väestön väheneminen uhkaa myös palveluverkon kestävyyttä.

Vastine: Limingan väestö on nuorta ja vuosittain opiskelemaan lähtevät ikäluokat ovat suurempia kuin syntyvät. Yksityisen rakentamisen hiipuminen ei ole tuonut kuntaan uusia asukkaita. Mikäli trendi on pysyvä, tulee tilanteeseen reagoida myös palveluverkon osalta.

Strategian toteutuminen – talouden tasapaino ja johtaminen. Tavoitteista toteutui kokonaan tai osittain 70 %. Toteutumatta jäi 30% tavoitteista.

Sitovat tavoitteet 2024: Kuntakonsernin talous on tasapainossa, omistaja-ohjauksella toteutetaan kuntastrategiaa, hyvinvoiva, osaava, sitoutunut ja kehityshakuinen henkilöstö sekä oikea-aikainen, avoin ja monikanavainen viestintä.

Vastine: Tavoitteet on asetettu korkealle sekä tavoitteelliselle tasolle. Kuntastrategiassa on linjattu, että Limingassa uskalletaan yrittää rohkeasti. Tavoitteet voivat olla osittain vuositasolla epärealistisia saavuttaa, mutta pitkällä tähtäimellä toteutettavissa.

Talousarviokuri ja toiminnan tehostuminen: Suurin osa palvelualueista pysyi talousarviossa tai alitti sen (esim. hyvinvointi- ja elinvoimapalvelut).

Vastine: Arviointia on hyvä tehdä myös suhteessa palvelualueiden alkuperäisiin talousarvioihin, mahdollisiin lisämäärärahaesityksiin, sekä lisämäärärahaesitysten perusteluiden pitävyyteen. Kunnanvaltuusto on 24.3.2025 myöntänyt lisämäärärahaa sivistyspalveluille 309 800 euroa. Mikäli kunnanvaltuusto ei olisi myöntänyt lisämäärärahaa, alkuperäinen sivistyspalveluiden määräraha olisi ylittynyt 309 800 euroa. Arvioinnissa olisi hyvä tarkastella missä vaiheessa ylitys on alkanut näyttämään todennäköiseltä, onko palvelualue käynnistänyt omia taloutta tasapainottavia toimenpiteitä ylityksen muodostumisen estämiseksi ja onko heikentynyt taloudellista tilannetta tuotu riittävästi tiedoksi talouden seurantaraportoinnin yhteydessä.

Konsernipalvelut, liikelaitokset ja hallinto toimivat kustannustehokkaasti ja useimmat ylijäämäiset yksiköt ylittivät taloudelliset tavoitteensa.

Vastine: Talousarvio toteutui suunnitelman mukaisesti ja yllätyksiltä vältyttiin.

Useita palveluja järjestettiin laadukkaasti, vaikka resurssit olivat rajalliset.

Vastine: Palveluiden järjestämisessä onnistuttiin suunnitelman mukaisesti ja toimintaympäristön muutoksiin reagoitiin.

Pitkäaikaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys kasvoivat, mikä osoittaa, ettei työllisyyspolitiikka ole riittävästi tavoittanut heikommassa asemassa olevia.

Vastine: Vuosi 2024 oli suhdanteellisesti sellainen, että varsinkin pitkäaikaistyöttömien ja nuorten tilanne koko maassa heikkeni. Pitkäaikaistyöttömien ja nuorten työttömien määrä on lähtenyt kasvamaan nykyiselle tasolle vuoden 2023 alusta lähtien, kun tukitoimet siirtyivät Pohteen hoidettavaksi. Tällöin myös kunnan mahdollisuus ohjata pitkäaikaistyöttömiä tai nuoria työpajatoimintoihin heikkeni merkittävästi, joka näkyy vuosien 2023 ja 2024 ajalta näiden kohderyhmien määrän kasvamisena. Tämän hetkellä työkalupakilla näyttää pitkäaikaistyöttömyyden ja nuorisotyöttömyyden taso olevan vuoden 2024 tasoa. Määrät ovat kuitenkin hyvin maltillisia, jos vertaa vaikka Oulun lukuihin. Oulussa pitkäaikaistyöttömiä kaikista työttömistä on noin 6 %, Muhoksella noin 3 %, kun taas Limingassa vastaava luku on 1,5 %:n tasolla. Nuorison osalta Oulun suhteellinen luku on noin 2 %:n luokkaa, Muhoksella 1,5 %:n luokkaa ja Limingassa 1 %:n tasolla. Limingan luvut ovat siis alueellisesti hyvällä tasolla, mutta mittarin tavoitteet ovat ajalta, jolloin työpajatoiminta oli kunnan vastuulla ja näitä työkaluja pystyttiin käyttämään työttömyyden hoitoon ihan eri tavalla kuin tänä päivänä. Mutta työ jatkuu ja

heikoimmassa asemassa olevien eteen tehdään myös paljon toimenpiteitä Limingan työllisyyspalveluissa.

Tonttien myynti ja yhteisöverotulot jäivät selvästi tavoitteistaan, mikä heikensi tulopohjaa ja investointien rahoituskykyä.

Vastine: Tonttimyynti ei toteutunut suunnitelman mukaisesti heikentyneen taloustilanteen ja rahoituslaitosten kiristyneen rahoituspolitiikan johdosta. Yhteisöverotulojen kehityksessä näkyy yritysten tilanteen heikentyminen, joka näkyy mm. kasvanut konkurssimäärinä valtakunnallisesti.

Sairauspoissaolot vähenivät useilla palvelualueilla, mikä paransi henkilöstön työkykyä ja vähensi välillisiä kustannuksia.

Vastine: Tähän ei ole yhtä ainoata selitystä. Toimintakäytäntöjä on päivitetty ja niitä käyty läpi esihenkilöpalavereissa. Smartum etuuden käyttö on lisääntynyt. Henkilöstöliikunnan tarjonta on monipuolistunut, kun henkilöstö on esittänyt toiveita, ja niitä on toteutettu. Tilapäisen työn käyttö on alkanut vakiintumaan. Työterveyshuollon aktiivinen toiminta on voinut osaltaan vaikuttaa poissaoloihin vähentävästi, kun asiat ovat edenneet.